

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

Lovavdelingen
Forskriftsenheten

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
200603704-/OB

Vår ref.
200607394 EF IRJ/IH/an

Dato
11.10.2006

Merknader til forskrifter til lov om psykisk helsevern

Vi viser til brev fra Helse- og omsorgsdepartementet 24. juli 2006 om forskriftsendringer i forbindelse med endringer i lov om psykisk helsevern og pasientrettighetsloven. Forskriftsenheten i Justisdepartementets lovavdeling har primært vurdert overordnede strukturspørsmål og har ikke foretatt en fullstendig forskriftsteknisk gjennomgang. Vi har merknader til forskriftsstrukturen og en del spredte forskriftstekniske forhold.

1 Sammenslåing av forskriftene til lov om psykisk helsevern

Etter vår oppfatning er forskriftene gitt med hjemmel i lov om psykisk helsevern svært fragmentarisk bygget opp. Ser vi bort fra delegeringer, er det bare til lovens kapittel 4 om gjennomføringen av psykisk helsevern gitt fire forskrifter. I tillegg foreslår departementet nå en ny forskrift om skjerming som skal gis med hjemmel i § 4-3. Forskriftene dekker for så vidt materielt avgrensede områder, men er likevel svært tett knyttet sammen. Forskriftene regulerer ulike sider av en behandlingssituasjon, og det er langt på vei samme brukergruppe som skal forholde seg til de ulike forskriftene. Vi vil derfor sterkt anbefale at departementet vurderer å slå sammen forskriftene. Det vil gi brukerne større oversikt over regelverket. Det gjelder særlig forskriftene gitt med hjemmel i kapittel 4.

Forskriftene til kapittel 4 henger videre sammen med forskriftene gitt til de øvrige kapitlene i loven. Også de andre forskriftene til loven er av betydning for pasientene. Selv om f. eks. forskrift om godkjenning av institusjoner som skal ha ansvar for tvungent psykisk helsevern som utgangspunkt retter seg til institusjonens eier, er det sentralt for pasientene å kjenne hvilke krav institusjonen er underlagt. Det samlede omfanget på forskriftene gitt til lov om psykisk helsevern er ikke spesielt stort. Vi anbefaler derfor at departementet vurderer å gi en samleforskrift. Det kan stilles spørsmål ved om forskrift om kontrollkommisjonens virksomhet bør videreføres som egen forskrift. Vi mener sammenhengen til de øvrige regler om bruk av tvang og pasientenes interesse i en samlet tilgang til reglene, taler for at også denne forskriften bør inngå i en samleforskrift.

Etter vårt syn vil ikke utforming av en samleforskrift medføre nevneverdig merarbeid for departementet. Det kan gis ett overordnet virkeområde for samleforskriften. Det som i dag er ulike forskrifter kan utgjøre ulike kapitler, og i hvert kapittel kan en langt på vei opprettholde strukturen fra de enkelte forskriftene. Forskrift om godkjenning av institusjoner som skal ha ansvar for tvungent psykisk helsevern bør ikke deles inn i kapitler. Vi har så langt ikke vurdert hvilken struktur forskrift om kontrollkommisjonens virksomhet bør gis i en samleforskrift, men vil kunne bistå med innspill i forhold til et utkast fra Helse- og omsorgsdepartementet.

2 Andre regeltekniske merknader

2.1 Merknader til forslag om forskrift om bruk av skjerming i institusjoner i det psykiske helsevern

Til § 2

Vi kan ikke se at det er nødvendig med en egen bestemmelse om virkeområde. Virkeområdet fremgår klart av forskriftens formålsbestemmelse og de ytre rammene for forskriften.

Til § 4

Bestemmelsen i første ledd annet punktum er overflødig da den etter vår oppfatning ikke gir mer veiledning enn det som fremgår av første punktum.

2.2 Merknader til endringer i forskrift om etablering av psykisk helsevern mv.

Det skal ikke benyttes gentivsform ved henvisning til hjemmelsloven. Vi anbefaler videre at parentesene erstattes med "...", se (eller jf. slik det er gjort i andre av utkastene til endringer i forskrifter til psykisk helsevernloven) loven § ...".

Til § 1

Henvisningen til loven i punkt b mangler paragraftegn.

Til § 4

Forslaget til nytt første punktum i første ledd har et tungt språk. Vi ber departementet vurdere følgende formulering:

Offentlig myndighet skal fremme begjæring om tvungen observasjon eller tvunget psykisk helsevern når det er et nødvendig tiltak overfor en person som antas å fylle vilkårene for tvungent psykisk helsevern og som selv ikke søker behandling.

Henvisningen til § 6 tredje ledd i paragrafens femte ledd annet punktum skal endres til § 5 tredje ledd.

Til § 6

Generelt skal det ikke være komma mellom paragraftegnet og leddangivelsen. Det skal derfor heller ikke være det i henvisningen til psykisk helsevernloven i første ledd annet punktum.

Til § 7

Henvisningen til psykisk helsevernloven i første ledd synes lite treffende. Det er andre bestemmelser i kapittel 3 som synes mer egnet å vise til. Henvisningen i annet ledd er mangelfull.

Til § 8

Vi forslår følgende endring av første ledd:

Ved overføring til annen døgninstitusjon skal det treffes særskilt vedtak. Ved overføring mellom de formene for tvungent psykisk helsevern som er nevnt i psykisk helsevernloven § 3-5, skal den faglig ansvarlige treffe særskilt vedtak om dette.

2.3 Merknader til endringer i forskrift om den faglig ansvarlige for vedtak i det psykiske helsevernet

Til § 3

Det fremgår av merknadene til bestemmelsen at lovteksten ikke bruker "spesialist i klinisk psykologi". Vi stiller spørsmål ved om det er tilsiktet at dette begrepet benyttes i forskriften § 3 annet ledd.

I bestemmelsens tredje ledd mener vi det bør henvises både til første og annet ledd.

Til § 4

Paragrafen mangler overskrift.

2.4 Merknader til endringer i forskrift om kontrollkommisjonenes virksomhet

Paragrafoverskriften bør ikke ha henvisning til hjemmelsbestemmelsen i loven. Det gir et lite oversiktlig inntrykk. Henvisningen kan om ønskelig tas inn i selve paragrafen.

Det skal ikke benyttes gentivsform ved henvisning til hjemmelsloven.

2.5 Merknader til endringer i forskrift om undersøkelse og behandling uten eget samtykke

Til § 5

Henvisningen til psykisk helsevernloven i bestemmelsens fjerde ledd må enten nytte lovens fullstendige tittel eller den vedtatte korttittelen.

Til § 9

Bestemmelsens fjerde ledd første punktum er for vidt formulert. Vi foreslår følgende:

Hvis det er nødvendig av hensyn til forsvarlig helsehjelp, kan ernæringstilførsel gis ved midlertidig døgnopphold i institusjon som ikke er godkjent for bruk av tvang.

2.6 Merknader til endringer i forskrift om tvunget psykisk helsevern uten døgnopphold i institusjon

Vi gjør oppmerksom på at de foreslåtte endringene i § 2 gjelder første og annet ledd, ikke annet og tredje ledd.

Med hilsen

Inger Riis-Johannessen
faglig leder Forskriftsenheten

Ida Hauger
førstekonsulent